

Hoofdkantoor

Postadres Postbus 8456, 1005 AL Amsterdam

Bezoekadres
Naritaweg 10
1043 BX Amsterdam

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor
Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postadres
Postbus 8456
1005 AL Amsterdam

T 0900 330 0300
F 020 68 44 541
I www.fnv.nl

Bank
63 50 33 178

Datum	Uw kenmerk
19 januari 2012	
Ons kenmerk	Telefoonnr.
125/21/01	020 58 16 319
Onderwerp:	E-mail
Reactie FNV en FNV Jong op de Eindrapportage	monica.bota@vc.fnv.nl
Actieplan Jeugdwerkloosheid d.d. 5 oktober 2011	

Geachte dames en heren,

Op 26 januari 2012 zal de eindrapportage Actieplan Jeugdwerkloosheid besproken worden binnen uw commissie. FNV en FNV Jong zijn blij dat het vorige Kabinet serieus werk heeft gemaakt van het bestrijden van de jeugdwerkloosheid en 250 miljoen euro heeft uitgetrokken voor het Actieplan.

Inmiddels is het Actieplan aan zijn einde gekomen, terwijl het CPB een voortgezette crisis volgens het "doormodderscenario" schetst: de schuldencrisis wordt niet snel opgelost, de Nederlandse economie zal verder krimpen en er zullen 90.000 werklozen bij komen. De gemiddelde werkloosheid zal in 2012 stijgen naar 5,25%, terwijl de jeugdwerkloosheid twee keer hoger zal liggen. Deze ontwikkelingen baren ons grote zorgen. FNV en FNV Jong pleiten daarom voor een stevige revitalisering van het actieplan, een Actieplan Jeugdwerkloosheid 2.0!

In deze brief vragen wij uw aandacht voor de volgende punten:

- Een betere vaststelling van doelen, monitoringsysteem en verantwoording van de gemeenschappelijke middelen die besteed (zullen) worden door de regio's ten behoeve van de bestrijding van jeugdwerkloosheid.
- Investeren in het onderwijs. Voortzetten van het School Ex Programma, invoeren van het Next Step Programma en invoeren van een Back to School Programma voor werkloze jongeren in bezit van een LBO en/of een MBO 1 of 2 diploma. Ervoor zorgen dat er voldoende stage- en leerwerkplekken beschikbaar zijn.
- Aanstellen van een Actiecommissie ter bestrijding van de allochtone jeugdwerkloosheid. Hierbij investeren in praktijkgericht onderwijs en het individueel begeleiden van allochtone jongeren (loopbaanbegeleiding).
- Borging van de landelijke, regionale en lokale infrastructuur die opgezet is tijdens het Actieplan ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Financiering beschikbaar stellen ook voor sectoren en dus niet alleen naar regio, waarbij regio's kunnen inschrijven op sectorale convenanten.

- Vastlegging van de samenwerking tussen gemeenten en sectoren in landelijke sectorconvenanten, invoering van een landelijk budget ten behoeve van een optimale uitvoering van sectorale afspraken in de regio's en bevorderen dat regio's intekenen op een landelijk raamconvenant.

Hieronder geven wij een nadere toelichting op deze punten.

1. Opzet van de evaluatie

Ten behoeve van deze evaluatie is helaas geen kosten-baten analyse gemaakt. Dat bleek volgens de evaluatie niet mogelijk gezien het feit dat er door het Actieplan geen kwantitatieve doelstellingen werden vastgesteld en omdat de regio's veel bestedingsvrijheid over de financiële middelen kenden. FNV en FNV Jong vinden het opmerkelijk dat "bestedingsvrijheid van de middelen" ook betekent dat men zich niet of nauwelijks financieel hoeft te verantwoorden.

Kortom:

- In de toekomst vragen FNV en FNV Jong om een betere vaststelling van doelen, monitoringsysteem en verantwoording van de gemeenschappelijke middelen die besteed worden door de regio's ter voorkoming van de jeugdwerkloosheid.

2. Convenanten met de regio's

In het Actieplan werden twee aannames gedaan die van vitaal belang waren voor een doeltreffende uitvoering van het Actieplan:

- Een functionerende regionale infrastructuur op het gebied van onderwijs, arbeidsmarkt en zorg.
- De beschikbaarheid van op elkaar afgestemde regionale datasystemen.

Hier bleek echter in de praktijk niet aan te zijn voldaan. De regio's moesten dan ook veel geld en tijd investeren in het oplossen van de knelpunten rondom deze twee punten voordat zij de werkloze jongeren doeltreffend konden helpen. Gezien de aanhoudende economische instabiliteit, dringen wij er op aan dat de behaalde resultaten niet door de geplande bezuinigingen teniet worden gedaan, vooral wat betreft de opgezette regionale infrastructuur. Er moet dan ook gewaarborgd worden dat de samenwerking (op landelijk, regionaal en lokaal niveau), die opgezet en versterkt werd door middel van jongerenloketten en de samenwerking tussen de ketenpartners rondom (kwetsbare) jongeren, versterkt wordt in de toekomst.

Kortom:

- FNV en FNV Jong vragen u bij het Kabinet te pleiten voor de borging van de landelijke, regionale en lokale infrastructuur die opgezet is tijdens het actieplan ter voorkoming en bestrijding van de jeugdwerkloosheid en versterking van de ketensamenwerking.
- Behoud jongerenloketten.

3. Landing sectorconvenanten binnen de regio's

Zoals in de bijlage vermeld, verliep de uitvoering van de sectorconvenanten moeizaam doordat het opzetten van een stevige infrastructuur tussen sociale partners en regio's gefrustreerd werd.

Redenen hiervoor waren onder andere:

- De convenanten hadden geen prioriteit bij de gemeenten en het UWV. Deze organisaties hebben de sectorarrangementen niet in hun werkzaamheden geïntegreerd.
- Gemeenten hebben hun rol als trekker niet op zich genomen, vonden de convenanten te duur en waren terughoudend in het leveren van extra financiële middelen uit angst om ongeoorloofde staatsteun te geven.
- De trage administratieve afhandeling van aanvragen van ESF-middelen ter financiering van acties uit het Actieplan Jeugdwerkloosheid door Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft bij verschillende branches de nodige irritatie opgeroepen.

Wij vragen u er bij de staatssecretaris op aan te dringen dat:

- er een landelijk budget gereserveerd wordt waar sectoren een beroep op kunnen doen ter uitvoering van de gemaakte afspraken. Alleen op deze wijze kan optimaal uitvoering gegeven worden aan de sectorconvenanten;
- de publiek-/private samenwerking tussen gemeenten en sectoren structureel vastgelegd wordt in de vorm van landelijke sectorconvenanten ten behoeve van het bestrijden van (jeugd-)werkloosheid, het behoud van voldoende leerwerkplekken in de verschillende sectoren en het garanderen van de kwaliteit van de vakopleiding;
- de regio's bevorderd worden in te tekenen op een landelijk raamconvenant (tripartiet, te weten gemeente/UWV, onderwijs/kenniscentra en sociale partners/O&O fondsen in sectoren). Door de feitelijke resultaten en targets vervolgens regionaal te laten invullen ontstaat een heldere 'contractrelatie' met een prestatieverplichting;
- er sectorpunten in de regio's opgezet worden.

4. Onderwijs

4.1 School Ex Programma, extra leerbanen, leerwerkplekken en stageplaatsen

FNV en FNV Jong zijn enthousiast over de behaalde resultaten van het School Ex Programma. Vooral wat betreft het bestrijden van schooluitval van allochtone jongeren en/of van de jongeren die nog geen startkwalificatie hebben behaald is dit programma veelbelovend. FNV en FNV Jong zijn blij met de afspraak dat alle mbo-instellingen School Ex zullen inbedden. Gezien het feit dat veel werkloze jongeren niet over een goed diploma beschikken zien wij graag een uitbreiding van School Ex naar een 'Back to School' programma voor werkloze jongeren in het bezit van een LBO of MBO 1 en 2 diploma.

De invoering van programma's in het verlengde van School Ex, zoals Next Step, zullen ervoor zorgen dat jongeren die het onderwijs verlaten de arbeidsmarkt succesvol kunnen betreden in dit ongunstig economisch klimaat. De jongeren die de afgelopen jaren meegedaan hebben aan het School Ex Programma horen nu juist zorg te krijgen en goed opgenomen te worden op de arbeidsmarkt door middel van loopbaanbegeleiding en efficiënte matching.

Op dit moment zijn er 223.000 erkende leerbedrijven die stages en leerbanen aanbieden. Dat stemt ons positief. In het licht van de stijgende werkloosheid pleiten wij voor een voortzetting van de inspanningen rondom de verhoging van het aantal beschikbare stages en leerwerkplekken.

Kortom:

- Monitor de inbedding van het School Ex Programma door alle Nederlandse MBO scholen.
- Geef extra zorg en loopbaanbegeleiding aan de jongeren die de afgelopen jaren meegedaan hebben aan het School Ex Programma en nu de arbeidsmarkt betreden.
- Een Back to School Programma voor werkloze jongeren met een LBO en MBO 1 of 2 diploma.
- Zorg ervoor dat er voldoende stage- en leerwerkplekken aangeboden worden.

4.2 Afschaffing studiefinanciering, invoering langstudeerboete en steeds hogere schulden

Met ingang van het collegejaar 2012-2013 worden diverse maatregelen van kracht in de financiering van het hoger onderwijs en studenten. Deze maatregelen staan wettelijk gezien los van elkaar, maar versterken elkaar in de praktijk: de langstudeerboete, het leenstelsel tijdens de masterfase, het inkorten van het studentenreisrecht en de verhogingen van het collegegeld voor tweede studies en schakelprogramma's.

Studenten worden steeds meer onder druk gezet om tijdens hun studie te werken en om sneller de arbeidsmarkt op te gaan. In tijden van crisis is dit naar onze mening het tegenovergestelde van wat het kabinet moet willen. De introductie van het leenstelsel in de masterfase, en mogelijk straks ook in de bachelorfase, zou bovendien studerende jongeren nog dieper in de schulden steken en de arbeidsmarkt op duwen. Op dit moment kampen jongeren al met een gemiddelde studieschuld van € 14.000,-.

FNV en FNV Jong waarschuwen voor de sterke negatieve uitkomsten voor de arbeidsmarkt door studerende jongeren steeds meer te dwingen om te werken (en minder te kunnen studeren). Jongeren die het meeste baat hebben bij het vinden van een baan (de kwetsbare groepen jongeren aan de onderkant van de arbeidsmarkt) zullen steeds meer verdrongen worden. Het uitstellen van de komst van jonge studenten op de arbeidsmarkt zal daarom een efficiënt middel ter bestrijding van de groeiende werkloosheid zijn. Het School Ex Programma is een voorbeeld van tweezijdige crisisbestrijding. Door langer op school te blijven neemt de druk op de arbeidsmarkt af en wordt het opleidingsniveau van de beroepsbevolking verhoogd. In het licht van de toekomstige vergrijzing en ontgroening van de arbeidsmarkt is investeren in het onderwijs (vooral in tekortsectoren en innovatie) juist nu opportuun.

Wij vragen u er bij het Kabinet op aan te dringen om:

- Af te zien van bezuinigingen in het hoger onderwijs en te investeren in de toegankelijkheid van het onderwijs zodat jongeren blijven leren.
- De vorming van schulden van jonge studenten te beperken: de studiefinanciering moet voldoende zijn om de studie binnen de geldende termijn af te kunnen ronden zonder erbij te moeten verdienen. Ook moeten studenten die door bijzondere omstandigheden niet binnen de geldende termijn hun studie kunnen afronden niet beboet worden.

5. Bestrijding allochtone jeugdwerkloosheid

Allochtone jongeren hebben een structureel achtergestelde positie op de arbeidsmarkt. De kans op werkloosheid onder deze doelgroep is twee keer zo groot als die onder de autochtone jongeren en blijft nog altijd boven de 20%. FNV en FNV Jong vinden het een groot punt van zorg dat Nederland jong talent onbenut laat. Nog zorgelijker vinden wij het dat het Kabinet om onbegrijpelijke redenen besloten heeft het doelgroepenbeleid te schrappen. Dit specifieke probleem vraagt om een specifieke aanpak, ongeacht de politieke kleur van een zittend Kabinet of uitvoerende regio/gemeente.

FNV en FNV Jong pleiten daarom voor maatregelen om de structureel achtergestelde positie van jonge allochtonen te verbeteren:

- Landelijk beleid op het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van allochtone jongeren.
- Stel een speciale Actiecommissie aan die op landelijk niveau verantwoordelijk is voor een structurele aanpak van werkloosheid onder allochtone jongeren. Deze commissie zou landelijk beleid uit moeten dragen en regio's aan moeten jagen zich in te blijven zetten voor de bestrijding van werkloosheid onder deze groep jongeren. Voorts zou deze commissie een monitorende en coördinerende functie moeten hebben.
- Het SER-advies 'Niet de afkomst, maar de toekomst' biedt praktische handvatten ter verbetering van de arbeidsmarktpositie van allochtone jongeren. Wij pleiten ervoor om de voorgestelde maatregelen uit te voeren, zoals de aanbevelingen die gaan over het versterken van soft skills van leerlingen en het vast inbedden van sollicitatietrainingen in het curriculum van opleidingen. Hetzelfde geldt voor de aanbeveling over het institutionaliseren van de Jongerenloketten en het bevorderen van de ketensamenwerking.
- Investeer in het behalen van een startkwalificatie onder allochtone jongeren door het School Ex Programma bewust in te zetten (zie ook ons voorstel 'Back to School!').
- Investeer in praktijkgericht onderwijs en het individueel begeleiden van deze jongeren, zowel tijdens de opleiding als tijdens de eerste jaren op de arbeidsmarkt door middel van individuele loopbaanbegeleiding.

Tenslotte

Net uit de vorige recessie ontsnapt kampen wij weer met slecht nieuws: de werkloosheidscijfers zullen stijgen. De gemiddelde jeugdwerkloosheid is altijd twee keer hoger dan de algemene werkloosheid, waarbij die van allochtone jongeren zelfs twee keer zo hoog is dan onder de autochtone jongeren. Het is onwenselijk en onverstandig om nu de handen van het Actieplan Jeugdwerkloosheid af te trekken. FNV en FNV Jong pleiten daarom voor een stevige revitalisering van het actieplan, een Actieplan Jeugdwerkloosheid 2.0.

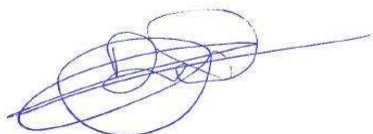
Datum
19 januari 2012
Ons kenmerk
125/21/01
Pagina('s)
6 van 6

In de verwachting dat u onze reactie bij uw overwegingen zult betrekken,

Hoogachtend
namens,

Leo Hartveld
Federatiebestuurder FNV Vakcentrale

Dennis Wiersma
Voorzitter FNV Jong

CC.

- Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dhr. H.G.J. Kamp
- Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dhr. drs. P. de Krom
- Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap mevr. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
- Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dhr. drs. H. Zijlstra

Bijlage: Gedeeld beeld praktijk sectorconvenanten jeugdwerkloosheid